

RIKS
TEATRET

Joe Penhall

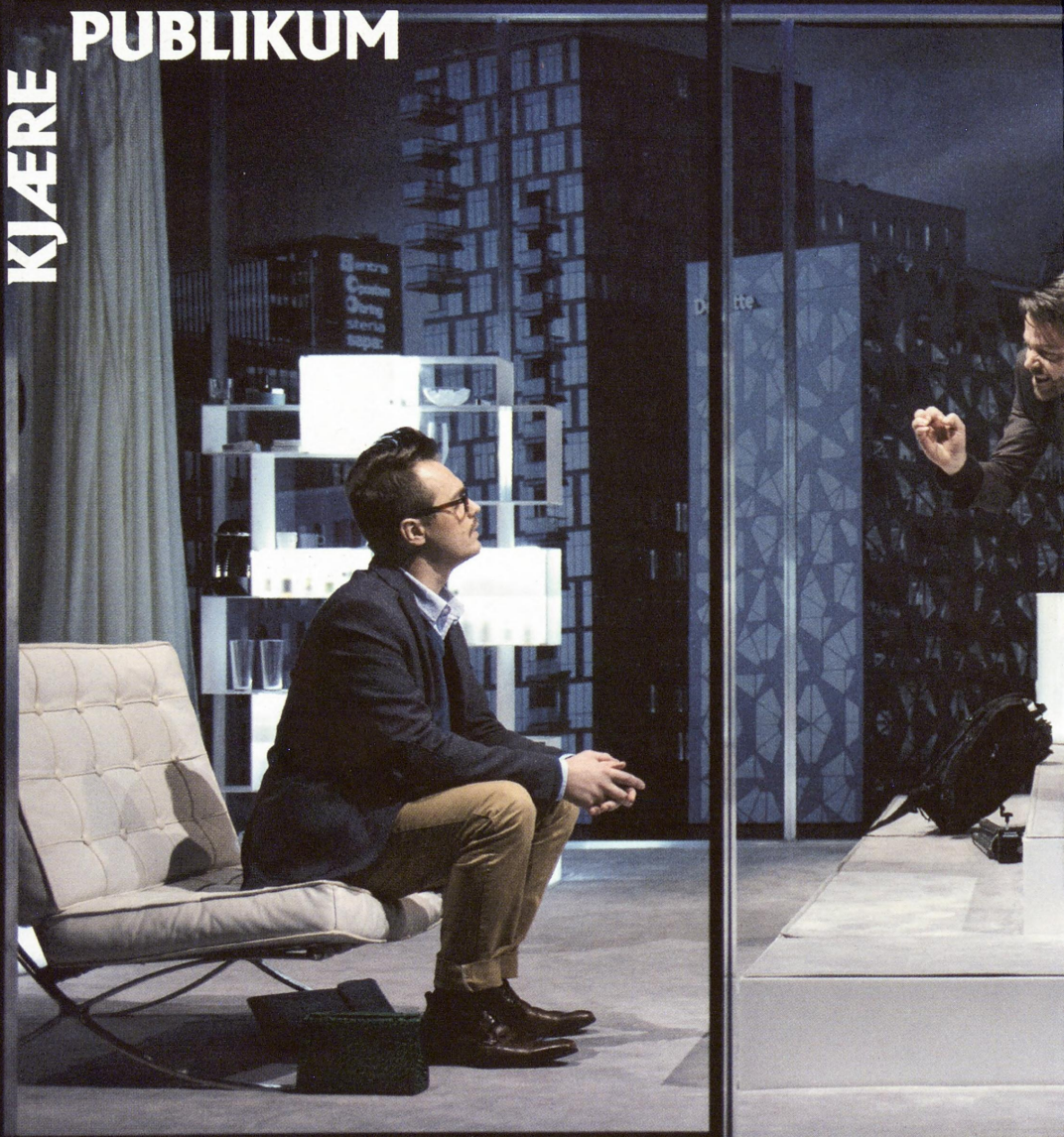
KOMPLOTTET

K

S

KJÆRE

PUBLIKUM

Når Riksteatret nå får norgespremierer på Joe Penhalls velkomponerte teaterstykket, har vi valgt aktører og samarbeidspartnere fra øverste hylle. Kåre Conradi er en av våre mest ettertraktede skuespillere. Det har jeg fått merke i alle de årene vi har forsøkt å få ham ut på turné. Vi er svært glade for at Riksteatrets publikum endelig skal få møte ham – i et spennende samspill med Ulrikke Døvingen og Tov Sletta. Regissør Kim Sørensen og hans team har laget en ramme for dette kammerspillet som kunne vært hentet fra Norge akkurat nå. Eller kunne det egentlig det?

Hvor langt er vi villig til å gå for en god historie? Og hvordan påvirker vi mediene gjennom våre valg - våre klikk? I samarbeid med Norsk Redaktørforening og Norsk Journalistlag inviterer vi til «baksnakk» ledet av en redaktør eller journalist fra ditt lokale mediehus. Vi inviterer også ungdommer i videregående skole til å dykke ned i dette stoffet gjennom et spesialtilpasset studieopplegg. Men først og fremst er Komplottet et godt skrevet teaterstykke. God fornøyelse, alle!

Ellen Horn

Ellen Horn, Teatersjef
Riksteatret

Tabloid sagt er Komplottet (originaltittel Dumb Show) tabloid teater: Som tabloida-visen på sitt beste er stykket poengtert og hardtslående – men også uforutsigbart, underholdende og dypt moralsk, jeg vil nesten si moralistisk. Det dveler ved kjendiseri og kjente menneskers privatliv. Men det er også nådeløst avslørende, og det munner ut i noe som får en konsekvens for noen. Samtidig har det en twist og en punchline som både snur opp-ned på alt, og som bekrefter stykkets grunnleggende konflikt.

Åfanisme

Dumb Show er det som tabloidhaiene på desken ville kalt åfanisme i praksis. Åfanisme er et svensk avissnekker-begrep, unnfanget og praktisert av det som en gang var Skandinavias fremste tabloidmakere; vaktsejefene og redigererne som daglig skapte og utviklet avis-suksessen Expressen i Stockholm. Åfanismen er tuftet på en ideologi som har ett eneste slagord; ett eneste dogme. Det er den lyden som et menneske uforvarende utstøter når han eller hun blir om til en ny tabloidside og gisper «å fan» – og stopper opp og leser, og blir om til en ny side: «å fan – det visste jeg heller ikke!» Det var også min reaksjon idet jeg bladde om til en ny side i Joe Penhalls skuespill: Å fan!

Kunne dette skjedd i Norge?

Kunne to journalister, som det her handler om, opptrådt med falsk identitet som bankfolk for å lure en TV-kjendis til å begå og erkjenne kriminalitet – for så å presse vedkommende til å «stå frem» og « snakke ut», som det heter markskrikerisk på tabloidspråket? Driver journalister

med ren utpressing for å få bekreftet saker, og/ eller enda verre: for å skape saker som ikke er saker i utgangspunktet? Vel har vi hørt noen halvkvadede viser om at slikt foregår – især i det såkalte Se og Hør-segmentet. Men hvis det foregikk i det omfang som de mest kritiske hevder, burde ikke da flere slike forhold vært kjent?

Burde ikke flere kjendiser i så fall ha avslørt hvilke medier og journalister som driver med dette? Eller er de selv så innsauset i det hele at de også kan ha kalkulert nytte av å bli ofret på mediernes forsider fra tid til annen? Dette er også en underliggende, om ikke like tydelig uttalt, problemstilling hos Penhall. Så når Riksteatret spør: Kunne dette skjedd i Norge? Underforstått – er dette som finner sted i Dumb Show så outrert, så karikert, at dette ikke kunne skjedd her? Så tenker jeg at et langt medieliv i inn- og utland har lært meg mye rart. Men først og fremst dette: at alt kan skje. Også i Norge. Og har det ikke allerede skjedd, så vil det skje.

Provokasjon som arbeidsmetode, som verktøy, er i jevnlig bruk i norske medier.

I større eller mindre grad. Dette til tross for at det i pressens Vær Varsom-plakat – i punkt 3, avsnittet som regulerer «journalistisk atferd og forholdet til kildene» – så står følgende:

3.10. Skjult kamera/mikrofon eller falsk identitet skal bare brukes i unntakstilfeller.

Forutsetningen må være at dette er eneste mulighet til å avdekke forhold av vesentlig samfunnsmessig betydning.

Spørsmålet som journalister og redaktører må vurdere, er hva «vesentlig samfunnsmessig betydning» innebærer. Det må man nok si er et tolkningsspørsmål.

Joe Penhalls fabel

Jeg synes at fabelen er interessant, og som både aktør og betydelig konsument i et stadig mer kaotisk mediesamfunn, er jeg nærsynt nok til å kalle Penhalls stykke viktig. Men når det er sagt, skal jeg også slå meg selv på kjeften og si at Dumb Show handler like mye om medier og presseetikk som Gudfaren-trilogien handler om mafiaen. Penhall bruker et mediemiljø og et fravær av integritet fordi det er nokså lett å konstruere en dramaturgisk fungerende konflikt i et miljø hvor man nærmest i utgangspunktet har etablert et pulverisert etos – og ingen steder er vel den sannheten mer uttalt enn i britisk tabloidpresse. Men selv i England er Penhalls eksempel såpass satt på spissen, at mange av hans tidligere kolleger i britisk presse ikke skjønnte metaforen og begynte å polemisere mot ham og si at dette aldri ville skjedd i virkeligheten.

Verdibørs

I dag – med overvåkningsskandalen fra News of the World som bakteppe – er det likevel nokså lett å tenke at selv en såpass karikert scene som det Penhall beskriver godt kunne ha skjedd. Og det har jo vitterlig skjedd lignende avsløringer, hvor britiske kjendiser nokså brått og uventet har stått frem med sine rus- og utenomekteskapelige historier. Og man kan jo tenke sitt om hvordan og hvorfor det skjedde akkurat der og da.

Likevel – og som jeg tidligere har vært inne på; Dumb Show er et stykke som er større enn – jeg hadde nær sagt – pressefolks selvbilde, selv om det skal godt gjøres. Navet i stykket er holdninger og fravær av holdninger som noen hver kan rives imellom. Det handler om hvor langt den enkelte er villig til å gå for å oppnå noe. Det handler om verdier, og til syvende og sist også om å verdsette seg selv i den forstand at alt har en pris – også det å selge seg selv.

Yngve Kvistad er utenrikspolitisk kommentator i VG og tidligere teaterkritiker. Teksten er en forkortet utgave av et foredrag om dramatikeren Joe Penhall. Hele teksten kan leses på www.riksteatret.no/repertoar/komplottet

KOMPLOTTET

Av Joe Penhall

Oversatt av Teodor Janson

PÅ SCENEN
Barry
Kåre Conradi

Liz
Ulrikke Døvingen

Greg
Tov Sletta

TEAM
Regissør
Kim Sørensen
Scenograf og kostymedesigner
Tuva Hølmebakk
Lysdesigner
Gyril Høgberg
Lyddesigner
Lars Årdal
Dramaturg
Tine Thomassen
Produsent
Michael Stave *)
Wenche Viktorsdatter Paulsen
Inspisient og turnéleder
Helga Edvindsen
Sufflør i prøveperioden
Elisabeth Scharffenberg

BAK SCENEN
Oppsetningsleder
John Grønvold/
Morten Lie
Scenetekniker
Roger Tørsteinsen
Lysmester
Nora Hagen
Lydmester
Edle Hanto
Kostyme- og maskeansvarlig
Ingunn Huseby
Rekvisitør
Lasse Eriksson

Produsert av Riksteatret.
Originaltittel: Dumb Show.
Teaterforlag: Nordiska ApS – København.
*) Praktikant fra Stockholms Dramatiska Högskola

Spilletid ca 1 time og 35 minutter (ingen pause)
Etter forestilling inviterer vi publikum til baksnakk.

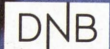
**Norgespremiere i Oslo/
Nydaleen 21. januar 2015**

**Turnépremiere i Melhus
27. januar 2015**

Videoproduksjon: Magne Pettersen (regi), Martin J. Edelsteen (foto), Miriam T. Marriaga (klipp og lyd), Thomas Bjørnstad (B-foto), Christian Koblizek (lysmester), Vidar Bergethon Holm (lydmiks), Lars Årdal (studiolyd). Foto - bakteppe og forestillingsfoto: Fredrik Arff.

Stolt sponsor fra A til Å

Meld deg på nyhetsbrev og følg oss på facebook. www.riksteatret.no

- 21/1 Oslo/Nydalen
- 27/1 Melhus
- 28/1 Orkanger
- 29/1 Bjugn
- 31/1 Stjørdal
- 2/2 Namsos
- 3/2 Kolvereid
- 5/2 Oppdal
- 6/2 Tynset
- 8/2 Otta
- 9/2 Elverum
- 10/2 Kongsvinger
- 12/2 Halden
- 13/2 Jessheim
- 14/2 Drammen
- 15/2 Vikersund
- 16/2 Ål
- 23/2 Askim
- 24/2 Sandefjord
- 25/2 Larvik
- 27/2 Seljord
- 28/2 Notodden
- 1/3 Bø i Telemark
- 3/3 Kristiansand
- 4/3 Egersund
- 5/3 Sandnes
- 7/3 Aksdal
- 8/3 Haugesund
- 10/3 Kvinesdal
- 11/3 Lyngdal
- 12/3 Mandal
- 13/3 Grimstad
- 16/3 Risør
- 17/3 Skien
- 18/3 Horten
- 20/3 Nøtterøy
- 22/3 Hamar
- 23/3 Fagernes
- 24/3 Gjøvik
- 25/3 Lillehammer

BAKSNAKK

Komplottet stiller etiske spørsmål om dine og mine medievalg. Velkommen til baksnakk etter at forestillingen er slutt.

Samtalen ledes av en redaktør eller journalist fra ditt lokale mediehus. I samarbeid med Norsk Journalistlag og Norsk Redaktørforening.